

Kotityöpalveluyritysten vastuullinen toiminta poikkeustilanteissa

Leila Kakko

leila.kakko@tuni.fi

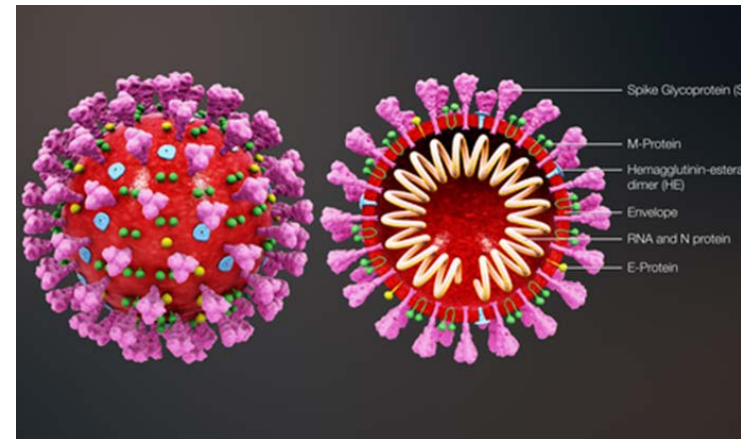
Sisältö

- Korona virus Covid-19 (SARS-CoV-2)
- Vastuullisuus poikkeusoloissa
- Henkilökohtainen hygienia
- Toimintaohjeet neljään eri asiakastilanteeseen:
 - normaali asiakas, ei tautia
 - karanteenissa oleva asiakas, vanhus
 - koti, jossa sairastettu
 - koti, jossa tauti päällä

Mikä on koronavirus Covid-19 (SARS-CoV-2)?

- Koronavirukset ovat viruksia, joita esiintyy sekä ihmisillä, että eläimillä
- Tavallisesti lievä hengitystieinfektio
- Epidemioita:
 - SARS Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS-CoV v. 2003)
 - MERS Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV v.2012)
- Pandemia:
 - Coronavirus disease (COVID-19) SARS-CoV-2
- **Tarttuu pääasiallisesti pisaratartuntana**
 - Pinnat ja ulosteet myös mahdollisia tartuntateitä

WHO 2020

<https://www.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/covid-19>

- Kruunun kaltaiset piikit → Korona
- Viruksen vaippa tekee siitä helposti poistettavan pinnoilta
- Useat desinfektioaineet toimii
- **Hyvä käsihygienia!**

Viruksen säilyminen pinnoilla

Journal of Hospital Infection 104 (2020) 246–251

ELSEVIER

Available online at www.sciencedirect.com

Journal of Hospital Infection

journal homepage: www.elsevier.com/locate/jhin

Review

Persistence of coronaviruses on inanimate surfaces and their inactivation with biocidal agents

G. Kampf^{a,*}, D. Todt^b, S. Pfaender^b, E. Steinmann^b

^a University Medicine Greifswald, Institute for Hygiene and Environmental Medicine, Ferdinand-Sauerbruch-Straße, 17475 Greifswald, Germany

^b Department of Molecular and Medical Virology, Ruhr University Bochum, Universitätsstrasse 50, 44801 Bochum, Germany

ARTICLE INFO

Article history:

Received 31 January 2020

Accepted 31 January 2020

Available online 6 February 2020

Keywords:

SUMMARY

Currently, the emergence of a novel human coronavirus, SARS-CoV-2, has become a global health concern causing severe respiratory tract infections in humans. Human-to-human transmissions have been described with incubation times between 2-10 days, facilitating its spread via droplets, contaminated hands or surfaces. We therefore reviewed the literature on all available information about the persistence of human and veterinary coronaviruses on inanimate surfaces as well as inactivation strategies with biocidal agents used for chemical disinfection, e.g. in healthcare facilities. The analysis of 22 studies

Survival Time of SARS-CoV- 1& 2 on various surfaces (indicative data)

	SARS-CoV-1	SARS-CoV-2
Stainless Steel	<2 days	<3 days
Plastic	3 days	3 days
Copper	< 8 hours	< 4 hours
Cardboard	< 8 hours	< 24 hours

Adapted from Van Doremalen et al., NEJM, 2020: DOI: 10.1056

Tutkimuskatsaus – uusi koronavirus

Vastuullisuus poikkeusoloissa

Asiakkaan vastuu

- Turvallisen siivouksen mahdollistaminen
- Sairaana ei käytetä palvelua
- Omien välineiden oikea huolto tai käytetään palveluntuottajan välineitä
- Lähikontaktien välttäminen
 - Ei kättelyä
 - Lenkille siivouksen ajaksi tms.
 - Turvaetäisyys

Palveluntuottajan vastuu

- Ympäristövastuun huomioiminen poikkeustilasta huolimatta
 - Aine- ja välinevalinnat
 - Kulkeminen kohteiden välillä
- Hygieeniset työtavat
 - Kosketuspintojen huomiointi
 - Asiakkaiden valistus hygieniasta
- Ammattitaidon ylläpito
- Ohjeistus poikkeusolojen varalle
 - Varotoimet
- Älä myy ”yli”!

Suojavaatetus

Mikäli asiakas niin haluaa:

- Kertakäyttöiset suojakäsineet
- Kertakäyttöinen suoja-asu tai esiliina
- Tarvittaessa kengänsuojat

Omaa työasua käytettäessä, sen pesu jokaisen työpäivän jälkeen $+60^{\circ}\text{C}$:ssa ja myös työkengät puhdistetaan

Elisa Salko työskentelee hoitajana päivystyksessä ja valvonnassa.

Kuva: Elisa Salko

Hengityssuojain / kasvomaski

	HENGITYKSEN-SUOJAIN	KIRURGINEN SUU-NENÄ-SUOJUS	ITSETEHTY MASKI
SUOJAA KÄYTTÄJÄÄNSÄ PISAROILTA*	✓	✓	✗
SUOJAA KÄYTTÄJÄÄNSÄ AEROSOLEILTA*	✓	✗	✗
SUOJAA MUITA PISAROILTA*	riippuu mallista	✓	?
VIRANOMAISTEN VALVOMIA	✓	✓	✗

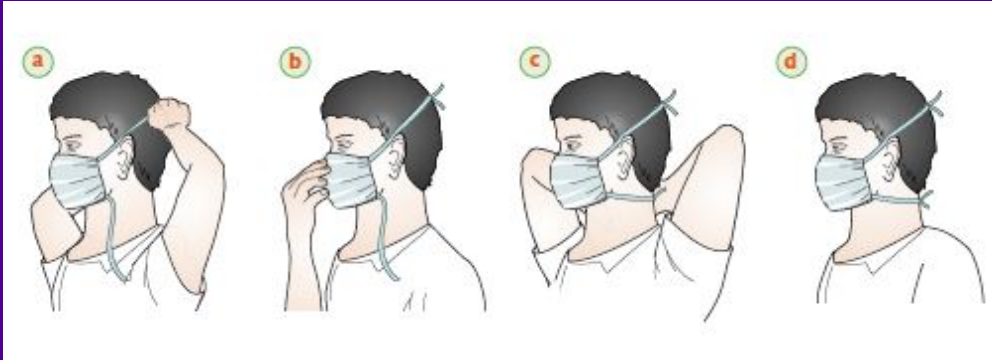
* Oikein käytettynä. Kaikki suojat voivat olla haitallisia, jos niitä ei käytetä oikein.

- Hengityksen suojaimia on tarjolla useita erilaisia malleja, joissa on eritasoista teknologiaa.
 - FFP2 tai FFP3
- Valheellinen turvallisuuden tunne?
 - Turvaetäisyys ja muu hygienia unohtuu
- Pue puhdas maski puhtain käsin
- Sydän- ja verenkiertosairauksien, astman tai keuhkohtaumataudin oireet voivat olla este käyttää suu-nenäsuojainta.
- Likainen maski voi aiheuttaa terveyshaitan.
- Ei välttämättä estä tartuntaa
- Itse tehdyn pesunkesto 90°C

- Grafiikan tiedot on tarkistanut Työterveyslaitoksen pääjohtaja Antti Koivula.
- Alkuperäinen kuva on lääkäri Anni Saukkolan, josta on otettu mallia tähän. Laura Merikalla/Yle

Lähteenä: Yle, TTL, THL, Tukes, Fimea

Hengityssuojain / kasvomaski 2

Desinfioi kädet.

Katso kummin päin suu-nenäsuojus tulee (alumiininen metallituki ylöspäin, yleensä laskokset alaspäin). Värillisissä on usein värillinen puoli ulospäin.

Aseta suu-nenäsuojus suun ja nenän eteen (kuva a) muotoillen sen yläreunan alumiinituki nenän päälle (silmälaseja käyttävällä silmälasien sankojen alle) (kuva b).

https://www.editapublishing.fi/ContentFiles/demo/HoHu_nayteaukeamat.pdf

- Jos käytössäsi on kuminauhamalla, vedä suu-nenäsuojuksen kuminauhat korvien taakse.
- Jos käytössäsi on nauhamalli: solmi ylemmät nauhat pääläelle ja alemmat nauhat niskan taakse (kuva c).
- Älä vedä alempia nauhoja liian tiukalle, että saat leuan alta ilmaa.
- Tarkista, että suu-nenäsuoja laskeutuu leuan alle (kuva d).
- Voit vielä muotoilla yläreunan alumiinitukea nenänvarteen sopivaksi (käytön aikana sitä ei saa kosketella).

Desinfiointi

- EPA List N: Disinfectants for Use Against SARS-CoV-2
 - <https://www.epa.gov/pesticide-registration/list-n-disinfectants-use-against-sars-cov-2>
- Euroopan kemikaalivirasto
 - <https://echa.europa.eu/fi/information-on-chemicals>
- Tukes antaa ohjeita käsidesin valmistukseen ja myyntiin
 - https://tukes.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tukes-antaa-ohjeita-kasidesin-valmistukseen-ja-myyntiin
- [Kansainvälinen käsihygieniapäivä 5. toukokuuta](#) (THL)
- Älä käytä otsonointia koronan torjuntaan
 - <https://thl.fi/fi/-/ala-kayta-otsonointia-koronan-torjuntaan>
- [Desinfiointi muutaman tunnin välein ei estä koronaa – viranomaiset antoivat korona-ajan siivoussuosituksset, joilla ei ole tieteellistä pohjaa](#)

Desinfektioaineilla koronavirusta vastaan

- Kiilto Clean
 - <https://www.kiilto.com/fi/uutishuone/uutiset/desinfektioaineilla-koronavirusta-vastaan/>
 - ” pinnoille käytettävään desinfiointiin ovat [Kiilto Easydes Spray](#), [Kiilto Pluschlor](#), [Kiilto Desichlor](#), [Tevan Panox 200](#) tai vetyperoksidikuivahöyryyn perustuva [Nocospray](#). ”
- Diversey
 - [2020203 Koronaviruksen torjunta - ohjeistus.pdf](#)
- Berner
 - <https://www.berner.fi/pro/?s=korona>
- Kemvit
 - <https://kemvit.fi/tuotteet/tuotehaku.html?haku=desinfioivat>

Toimintaohjeet 1

Asiakastilanne 1: normaali asiakas, ei tautia

- Normaali siivous, lähikontaktia vältettävä
- Mikäli asiakas ei vaadi erityisiä suojavaatetuksia, niitä ei tarvitse käyttää
- Desinfiioivien aineiden käyttöä vältetään, mikäli sitä ei ole erikseen tilattu

Asiakastilanne 2: karanteenissa oleva asiakas, esim. vanhus

- Jos asiakas ei ole paikalla, suositellaan ulkoilua tms. siivouksen ajaksi, normaali siivous
- Asiakkaan ollessa paikalla, hengityssuoja / maski suositeltava (suojellaan asiakasta)
- Desinfiioivien aineiden käyttöä vältetään, mikäli sitä ei ole erikseen tilattu

Toimintaohjeet 2

Asiakastilanne 3: koti, jossa sairastettu

- Suojavaatetus (suojellaan itseä!)
- Mielellään asiakas poissa paikalta
- Pintojen desinfiointia suositellaan asiakkaalle

Asiakastilanne 4: koti, jossa tauti päällä

- Siivous vasta asiakkaan tervehtyttyä!
- Ohjeistusta asiakkaan omaan siivoukseen

Kaikissa kohteissa huomioitavaa:

- **Käsihygienia myös käsineitä käytettäessä!**
 - Oma käsipaperi mukana?
- **Kodin kosketuspintojen huolellinen puhdistus**
 - Ovien kahvat, -karmit ja väliovien kosketuskohdat
 - Valokatkaisijat
 - Tasopinnat reunoja myöten ja niiden alta
 - Tuolien selkänojat ja istuimien reunat
 - Keittiön ja muiden kaappien vetimet
 - Keittiön koneiden vetimet
 - Elektroniikan kaukosäätimet
 - Hanat
 - Suihkun ja alasuihkun kahvat
 - WC-istuimen vetonuppi

Linkkejä

- <https://puhtausala.fi/tiedotus/digilehti/>
- [Aerosol and Surface Stability of SARS-CoV-2 as Compared with SARS-CoV-1](#)
- <https://www.fimea.fi/-/itse-tehty-maski-ei-suojaa-koronavirukselta-hengityksensuojainten-pitaa-olla-turvallisia-ja-taata-riittava-suoja>
- <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-suu-ja-nenasuojus>
- <https://www.filha.fi/aiheet/tuberkuloosi/hengityksensuojaimen-pukemisohe/>
- <https://yle.fi/uutiset/3-11310257>
- https://www.editapublishing.fi/ContentFiles/demo/HoHu_nayteaukeamat.pdf
- <https://www.ttl.fi/>
- <https://thl.fi/fi/>